

تعامل فرهنگ‌های ایران و عرب

(مصر و لبنان و کویت)

www.ketab.ir

دکتر نرگس ترقی

تعامل فرهنگی ادبی ایران و عرب (مصر و لبنان و کویت)

سرشناسه: ترقی، نرگس، ۱۳۵۴ -

دکتر نرگس ترقی

عنوان و نام پدیدآور: تعامل فرهنگی ادبی ایران و عرب (مصر و لبنان و کویت) / نرگس ترقی؛ ویراستار علمی هاله بادینده.

ویراستار: هاله بادینده

نوبت چاپ: اول، زمستان ۱۴۰۰ / تیراژ: ۵۰۰ نسخه

مشخصات نشر: تهران: برگ دانش، ۱۴۰۰.

شابک: 978-622-98929-0-9

مشخصات ظاهری: ۲۴۳ ص.: جدول (رنگی)، نمودار (رنگی).

قیمت: ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی: فیفا

یادداشت: کتابنامه: ص. [۲۲۷] - ۲۴۳.

موضوع: ادبیات عربی - تاثیر ایران

Arabic literature -- Iranian influences

ادبیات فارسی - تاثیر عربی

Persian literature -- Arab influences

موضوع: ایران - روابط فرهنگی - مصر

Iran -- *Cultural relations -- Egypt

مصر - روابط فرهنگی - ایران

Egypt -- Cultural relations -- Iran

ایران - روابط فرهنگی - لبنان

Iran -- *Cultural relations -- Lebanon

لبنان - روابط فرهنگی - ایران

Lebanon -- *Cultural relations -- Iran

ایران - روابط فرهنگی - کویت

Iran -- *Cultural relations -- Kuwait

کویت - روابط فرهنگی - ایران

Kuwait -- *Cultural relations -- Iran

شناسه افزوده: بادینده، هاله، ۱۳۴۹ - ویراستار

رده بندی کنگره: PJA۲۰۸۱

رده بندی دیویی: ۷۰۹/۸۹۲

شماره کتابشناسی ملی: ۸۷۴۱۲۰۵

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیفا

این اثر، مشمول قانون حمایت از مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ می‌باشد، هرگونه انتشار، پخش و عرضه تمام یا قسمتی از این اثر به هر شکل (چاپی، الکترونیکی، و تکثیر به هر شکل و نوع) بدون کسب مجوز از مؤلف و ناشر ممنوع است؛ متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

با ما همراه باشید:

 Barge_Danesh

راه های ارتباطی:

☎ ۰۹۱۲ ۲۰۷ ۶۹۵۰

✉ bargedanesh@gmail.com

فهرست

۱۱.....	پیشگفتار
۱۳.....	بخش اول: پیوندها و مفاهیم
۱۵.....	فصل اول: پیوند ناگسستی ادبیات فارسی و عربی
۲۷.....	فصل دوم: مفاهیم فرهنگ و اصیات و تعامل
۲۹.....	فرهنگ
۳۱.....	ادبیات
۳۲.....	رابطه فرهنگ و ادبیات
۳۴.....	تعامل
۳۴.....	تعامل فرهنگی
۳۵.....	رابطه تعامل فرهنگی و ادبیات
۳۷.....	بخش دوم: تاریخچه تعامل ادبی ایران و عرب
۴۱.....	فصل اول: تعامل فرهنگی ادبی ایران و عرب قبل و بعد از اسلام
۴۳.....	تعامل فرهنگی ادبی ایران و عرب قبل از اسلام
۴۵.....	تعامل فرهنگی ادبی ایران و عرب بعد از اسلام
۵۵.....	فصل دوم: تعامل فرهنگی ادبی ایران و عرب قبل و بعد از انقلاب اسلامی ایران

۱۸۹.....	تعامل ادبی ایران و کویت
۱۹۲.....	عوامل مؤثر بر تعامل ادبی ایران و کویت
۱۹۲.....	عامل تاریخی و اجتماعی
۱۹۳.....	عامل مذهبی
۱۹۴.....	عامل سیاسی
۱۹۵.....	عامل جغرافیایی
۱۹۵.....	عامل فرهنگی
۱۹۶.....	گسترش زبان و ادبیات فارسی در کویت
۱۹۹.....	جلوه‌های تعامل ادبی ایران و کویت
۱۹۹.....	تألیف و تصنیف
۲۰۱.....	ترجمه
۲۰۵.....	مقالات علمی
۲۰۷.....	پایان‌نامه‌های دانشگاهی
۲۰۸.....	تبادل اساتید و دانشجوی و سفر علمی
۲۱۰.....	همایش‌ها و نشست‌های ادبی
۲۱۵.....	بخش چهارم: جمع‌بندی و ارزیابی
۲۱۵.....	جمع‌بندی
۲۱۵.....	حوزه تعامل ادبی
۲۱۷.....	حوزه عوامل مؤثر بر تعامل
۲۱۷.....	جلوه‌های تعامل ادبی ایران و عرب در سه کشور مصر، لبنان و کویت
۲۱۹.....	ارزیابی نموداری
۲۲۴.....	راهکارهای پیشنهادی
۲۲۵.....	فهرست منابع و مآخذ

این کتاب ضمن معرفی جوانب مورد توجه ادیبان و پژوهشگران ایران و عرب در سه کشور مصر، لبنان و کویت و با تأکید بر دوران پس از انقلاب اسلامی ایران، فعالیت‌های ادبی متقابل این کشورها را با عنایت به عوامل تأثیرگذار مثبت و منفی در این تعامل بررسی می‌کند و گزارشی از روند این فعالیت‌ها در عرصه‌های مختلف پژوهشی از جمله تألیف و تصنیف، ترجمه، مقاله علمی، پایان‌نامه دانشگاهی، همایش و نشست، سفر علمی و تبادل استاد و دانشجو ارائه می‌دهد. داده‌های جمع‌آوری شده از کتاب‌ها، پژوهش‌ها، مصاحبه‌های حضوری و غیرحضوری و صفحه‌های اطلاع‌رسانی دانشگاه‌ها و مراکز و نهادهای فرهنگی ایران و سه کشور مصر، لبنان و کویت در این کتاب بررسی شده‌اند تا نمایی از نوع، شکل و میزان تعامل ادبی ایران و سه کشور مذکور ارائه شود.

در سال‌های پس از انقلاب اسلامی ایران و به‌خصوص از دهه دوم انقلاب به بعد، ایران تلاش‌های ثمربخشی در شناخت و بررسی ادبیات دیگر کشورها و ترجمه آثار ادبی آن‌ها داشته است. در مصر و با پیشینه محکم در تعامل‌های فرهنگی و ادبی علی‌رغم موانع سیاسی مؤثر، روند تعامل ادبی استمرار داشته ولی در برخی زمینه‌ها از جمله تألیف کتاب و ترجمه و سفر علمی و نشست ادبی از سوی هر دو طرف با ضعف مواجه بوده است، گرچه که در مقاله و پایان‌نامه با تعامل موفق‌تری عمل کرده است. همچنان که در لبنان با وجود عوامل تأثیرگذار مثبت فرهنگی، سیاسی و مذهبی با وجود ابزار نشر قوی در این کشور، جلوه‌های ادبی تعامل کم‌رنگ اما روبه‌رشد به‌خصوص در موضوع ادبیات تطبیقی و ادبیات مقاومت دیده می‌شود. از طرفی در کویت نیز با وجود نقاط مشترک فرهنگی و اجتماعی با ایران و بسترهای نشر مناسب در جهان عرب،

پژوهش‌های ادبی دو طرف برای شناخت ادبیات یکدیگر هنوز نوپا و نارساست. تعامل ادبی در صورت توجه و رفع موانع از سوی متولیان می‌تواند به شکلی سازنده بر دیگر جنبه‌های روابط ایران و سه کشور مذکور تأثیر مثبت داشته باشد.

بر این اساس کتاب حاضر در چهاربخش به مباحث اساسی این موضوع می‌پردازد.

در بخش اول در دو فصل به پیوند ناگسستنی ادبیات فارسی و عربی و نیز تعریف مصطلحات و مفاهیم این کتاب اشاره شده است.

در بخش دوم تاریخچه تعامل ادبیات ایران و عرب در سال‌های قبل و بعد از اسلام و نیز سال‌های قبل و بعد از انقلاب اسلامی بررسی شده است.

در فصل سوم، تعامل ادبی ایران و سه کشور عربی مصر، لبنان و کویت در فصل‌های مجزا در سال‌های پس از انقلاب اسلامی تحلیل و بررسی می‌شود. عناصر مؤثر در این تحلیل‌ها به ترتیب تألیف کتاب، ترجمه، پایان‌نامه‌های دانشگاهی، مقالات علمی، تبادل اساتید و همایش‌ها و نشست‌های ادبی است.

در بخش پایانی کتاب نیز جمع‌بندی و ارزیابی از حوزه تعامل‌های ادبی ایران و سه کشور عربی مصر، لبنان و کویت و نیز عوامل مؤثر بر آن مطرح شده و راهکارهای پیشنهادی ارائه شده است.

اگرچه برخی محدودیت‌ها از جمله عدم مستندسازی فعالیت‌های ادبی انجام‌شده در مراکز ذی‌ربط و عدم دسترسی به برخی منابع در کشورهای مصر و کویت در مسیر نگارش این کتاب وجود داشت؛ اما سعی بر آن بوده که نتیجه پژوهش به اثری علمی و کاربردی و قابل استفاده در دریافت و شناخت کمبودها و نواقص تعاملات ادبی ایران و عرب منتهی شود. بی‌شک بررسی این نوع تعاملات در سایر کشورهای عربی قابل استمرار است.

در پایان مراتب سپاس و قدردانی خود را از خانم‌ها دکتر رقیه رستم‌پورملکی و دکتر انسبه خزعلی و نیز جناب آقای دکتر عباس خامه‌یار که با رهنمودها و مساعدت‌هایشان مرا در غنای این کتاب یاری کردند، صمیمانه ابراز می‌دارم و از درگاه خداوند متعال برایشان توفیقات روزافزون خواستارم. همچنین از دوستان و خانواده عزیزم که به نحوی در نگارش این کتاب یاورم بودند سپاسگزاری می‌کنم.